

Aki kopogtat...

2009 augusztus 14. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Móser Zoltán fantasztikus cikksorozata a régmúlt id?k, az elfelejtett Magyarország kincseit mutatja meg nekünk ebben a párját ritkító sorozatban, mely a Magyar Nemzet hétvégi magazinjának volt elengedhetetlen tartozéka. Utazzon velünk, ismerjük meg együtt Magyarországot.

Árva a Felvidék épen maradt várai közül a legszebbik. Biztos voltam, hogy így kezd?dik az útikalauz szövege. Hadd áruljam el, hogy még ezen is túltesz, amikor ezt írja: „Európában páratlan szépség? hely.” Ahányszor Krakkóba megyek, erre veszem az utam, és ha csak egy fél órára is, de mindig megállok.
Árva rövid leírását el?ször Szombathy Viktor könyve alapján idézem.
Királyi várként épült a XIII. században, várispánságközpont volt 1267 óta. A lengyelek fel?li országhatárt védte. Árpád-házi királyaink a várat állandóan er?sítgették. Zsigmond király mégis a lengyel származású Stibor vajdának zálogosítja el a XV. század elején. A XV. század közepén Komorowsky Péter kaparintja meg Árva várát, és innen rettegtette 25 évig a széles környéket le egészen Zólyomig. Komorowsky garázdálkodásainak Mátyás király vetett véget azzal, hogy megvásárolta t?le a várat, a harcedzett vár?rséget zsoldjába fogadta, és hozzácsatolta híres fekete seregéhez. Politikai okokból Mátyás király Árva várába záratta a vele ellenkez? Váradi Péter kalocsai érseket. Kés?bb Mátyás király fiának, Corvin Jánosnak, Liptó hercegének ajándékozta. 1495-ben Szapolyai István f?úr Corvin János egyéb birtokaival együtt Árvát is elfoglalta magának. 1534-ben Thurzó Ferenc szerezte meg. Új, fényes korszaka kezd?dött a feny?rengetegekkel körülvett Árva várának. A gótikus eredet? várat el?ször 1540, majd 1610 körül építették át s b?vítették, ennélfogva Árva vára reneszánsz és barokk stílusú elemekkel b?vült.
Árva vára három külön részb?l áll, amelyek a hegyoldal három magassági fokán egymás fölé épültek. Az alsó vár kápolnája alatt van a Thurzó család sírboltja. A középs? várban lev? várkút 91 méter mély. A fels? várat az Árva folyó szintjét?l számított 136 méter magas hegycsúcs tetejére 1561-ben emeltette Thurzó Ferenc. A család nagy valószín?séggel osztrák eredet?. A (betlenfalvi) Thurzó család azon ága, melynek ivadékai magyarrá váltak, és történelmi szerepet vittek, a XIV. században, Zsigmond király alatt t?ntek fel. Politikai és kereskedelmi érzékük emelte fel ?ket. Thurzó János krakkói polgármester fiával, Thurzó Györggyel együtt megszerezte Corvin János bányabirtokait, f?leg a haszonbérbe vett besztercebányai rézbányák ügyes kihasználásával meg az addig nálunk nem ismert aranyválasztó m?helyek felállításával dúsgazdaggá tette családját. A Fuggerekkel kereskedelmi, majd családi összeköttetésbe lépve II. Ulászlót rendszerint ?k segítették ki pénzzavarából. Thurzó Elek 1521-ben körmöczi kamaraispán lett, majd kincstárnok és országbíró. Mint a Habsburgok feltétlen híve, Mária királynétól Vörösk? várát, Ferdinándtól a királyválasztásnál kifejtett buzgalmáért a Szapolyaiak birtokából Szepes várát kapta több más uradalommal együtt. Testvérei közül Thurzó János boroszlói, Szaniszló olmüci püspök – mindkett? nagy barátja a humanistáknak. Thurzó Ferenc el?bb nyitrai püspök volt, majd lutheránussá lett, s elvette Kosztka Borbálát, akivel az árvai és litavai óriási uradalmakat kapta hozományul. Második nejével, Zrínyi Katalinnal kötött házasságából született Thurzó György, aki els?ül emelkedett a családból nádorságra. Egyetlen fia, Imre, miután itthon kit?n? nevelésben részesült, a wittenbergi egyetemre ment, ahol tanárai egyetemi rektorrá választották.
Árva vára megtekintése nem várt nagy élmény volt számomra. Gondolkodtam is, hogy az itt készült képek közül melyiket válasszam közlésre. A nagy látószöggel készült és az egészet bemutató fényképet, vagy azt, amit a szem helyett inkább a gép vett észre? Az utóbbinál maradtam: a látogató a f?kapunál ezzel a részlettel találkozik. Ez a kapu biztosan zárva lesz, de aki kopogtat, annak kinyitják.

Móser Zoltán, mno.hu

Ajánló